

Pocia Shakespearovi – Štátny komorný orchester Žilina

(Prešovská hudobná jeseň, sála PKO v Prešove, 26. 10. 2016)

Branislav Sabol

Komorný koncert Štátneho komorného orchestra Žilina sa konal pri príležitosti okrúhleho a jubilejného 50. ročníka Prešovskej hudobnej jesene. Jeho súčasťou bola spomienka na 400. výročie úmrtie významného anglického spisovateľa a dramatika Williama Shakespeara (1564 – 1616). Prešovská hudobná jeseň začala svoju cestu k poslucháčovi už 5. októbra tohto roku, čiže pri našej účasti bol festival už dávno v plnom prúde. 26. októbra 2016 o 19. hodine v príjemný októbrový podvečer sa začal jeden z najzvláštnejších koncertov, aký som kedy zažil. V Prešovskom PKO (aj keď nebolo úplne vypredané) priateľská nálada zaplnila celú “koncertnú” miestnosť. Už príchodom pre mňa osobne neznámeho dirigenta Simona Chalka (Veľká Británia) nastala pre mňa výnimočná udalosť, aká v mojom doterajšom vnímaní hudby ako recipienta na koncerte nemala v mojom zážitkovom svete obdobu. Jeho charizma a zmysel pre humor dokázali uvoľniť atmosféru natoľko, že sa človek mohol úplne uvoľniť a vychutnávať skladby jednu za druhou ako v pohodlí svojej obývačky. Jeho aktivita a bujarosť dokázali preraziť a uvoľniť akúsi neviditeľnú bariéru zvyčajne postavenú medzi profesionálov a laikov, medzi hľadiskom a orchestrom. Možno budú so mnou staršie ročníky nesúhlasiť, ale pre mladšiu generáciu poslucháčov to bolo vítaným oživením zväčša nudných a stereotypných koncertov.

Aby som sa venoval aj hudbe, ktorú na koncerte zaznela, musím vyzdvihnúť umelecké prezentáciu dvoch významných gitaristov – taliana Fabrizia Ferrara a slováka Adama Mareca. Aj keď prvý menovaný mal pri úvodnej skladbe od Adama Mičineca (*Starless path pre gitaru a orchester*) premiéru, dokázal poukázať na svoj obrovský talent (ten preukázal najmä pri svojom brilantnom sóle). Prvé dve skladby či už od zmieňovaného Mičince alebo druhá od Arnalda Freira (*Concerto brasileiro*) poukázali na jasné črty latino a španielskej ľudovej hudby, iskrivo oživil celú sálu. Po príchode druhého gitaristu sa celá sála rozozvučala, až mi to pripadalo ako na divokom západe a nie koncertnej sále (možno trochu prisilné ozvučenie presólistov...). Dalo by sa poukázať na nie celkom dobré ozvučenie sály, ale to sa môže zdať iba ako individuálny nedostatok. Po odznení bol v podobe prídavku predvedený krátky úsek (cca dve a pol minúty), ktorý bol milým prevedením zručnosti orchestra a jeho dirigenta. Bolo to rýchle a energické bez zbytočných spomaľovaní a narušenia harmónie krátkej skladby. Počas skladby som mal pocit akoby sa elektrizujúca prítlačivosť a magnetizmus, vyžarujúci z diela, dal krájať. Skladba silne pripomínala tango.

Pri tretej skladbe od Williama Waltona (*filmová hudba k bre Henry V.*) dochádza k odklonu od štýlu latino do sféry romanticko-alžbetínskej už skôr typickej pre Shakespeara a jeho tragickú a vojenskú poetiku. Už samotná skladba bola prehĺbením citovej zložky. V skutočnosti išlo o dve krátke ukážky, ktoré zmenili chod tejto hudobnej udalosti. Skladba bola diametrálne odlišná od predošlých skladieb či už rytmicky, melodicky alebo aj subjektívne -pocitovo.

Posledná suita od fínskeho skladateľa Jeana Sibelia s názvom *Búrka* bola zložená z 9 krátkych skladieb, ktoré vytvárali jeden celok. Bola to scénická hudba k rovnomennej hre Williama Shakespeara. Skladby boli krátke, bez vizuálnej pomôcky (hudobné divadlo je predsa len syntetický žáner) však nemali pre mňa ako diváka až takú výpovednú hodnotu. Burácajúce bubny i ladné tóny harfy sa navzájom zaujímavo dopĺňovali a my sme boli ohlušovaní napätými a kolísanými jemnejšími tónmi skladby k tomuto dielu. Čo sa týka prevedenia (na môj vkus troška farebne presýtený zvuk hudobných nástrojov v orchestri) – bolo vskutku dobré, všetko samozrejme pod kontrolou dirigenta, ktorí sa snažil “ukočírovať” orchester až k samej dokonalosti. Jeho ľudské pôsobenie v podobe komunikácie s publikom medzi jednotlivými hudobnými dielami ako aj jeho dirigentské prevedenie a kvality boli veľmi nezvyčajným no milým prekvapením.

Ak by som mal zhodnotiť koncert celkovo, musím povedať, že som z neho odchádzal spokojný a naplnený až po okraj zážitkom z hudby. Prešovská hudobná jeseň potrebuje takéto koncerty a takýchto umelcov, ktorí dokážu prilákať aj mladšie generácie. Takéto “svieže” a komunikatívne (vo vzťahu k mladému publiku) koncerty sú jasným dôkazom, že vážna hudba sa dá pojať aj iným spôsobom a stále má potenciál priťahovať všetky generácie milovníkov hudby.

Bc. Branislav Sabol
Inštitút estetiky a umeleckej kultúry
FF PU v Prešove
Študent 2. roč., Mgr. stupňa

www.casopisespes.sk
